

Pk-yritysbarometri, syksy 2014

Alueraportti, Pohjois-Pohjanmaan ELY

Esipuhe

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raporteina.

Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään koko pk-sektorin näkökulmasta ja myös päätoimialoittain teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna. Alueraporteissa kehitystä verrataan erityisesti kyseisen alueen yritysten ja koko maan välillä.

Syksyn 2014 Pk-yritysbarometri perustuu 5884 pk-yrityksen edustajan vastauksiin. Se kuvaa siten kattavasti suomalaisten pk-yritysten käsityksiä taloudellisen toimintaympäristön muutoksista sekä yritysten liiketoimintaan ja kehitysnäkymiin vaikuttavista tekijöistä.

Tässä raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia, yrittäjyysilmapiiriä ja rahoitustilannetta. Ajankohtaisilla kysymyksillä on tällä kertaa selvitetty yrittäjyyden edistämiseen ja yritysten kasvumahdollisuuksiin liittyviä asioita.

Tiivistelmä

Suhdannenäkymät

Suomen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat heikentyneet verrattuna kevääseen 2014. Koko maan pk-yrityksistä 28 % arvioi suhdanteiden paranevan ja 19 % huononevan (saldoluku 9 %). Edellisellä mittauskierroksella saldoluku oli 16 %. Pohjois-Pohjanmaan alueella suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on myös laskenut keväästä 2014 (15 % => 8 %).

Pohjois-Pohjanmaan alueen suhdannenäkymät henkilökunnan määrän suhteen ovat hieman heikommat kuin keväällä 2014. 18 % alueen pk-yritysten edustajista arvioi henkilökunnan määrän olevan vuoden kuluttua tämän hetkistä suurempi ja 11 % arvioi henkilökunnan määrän olevan pienempi. Saldoluvuksi muodostuu näin ollen 7 %, joka on kaksi prosenttiyksikköä heikompi kuin keväällä 2014. Saldoluku on kuitenkin suurempi kuin koko maassa (6 %).

Pk-yritysten kehittämistarpeet ja kehittämisen esteet

Pk-yritykset näkevät koko maassa ja alueella eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä. Alueella toiseksi merkittävin kehittämistarve on henkilökunnan kehittäminen ja koulutus.

Pohjois-Pohjanmaan alueella yleinen suhdannetilanne/taloustilanne nähdään pahimpana kehittämisen esteenä (28 %), kuten myös koko maassa. Seuraavaksi pahimpina kehittämisen esteinä alueella nähdään kilpailutilanne ja kustannustaso.

Elinkeinoilmasto ja yrittäjyysilmapiiri

Yrittäjyyteen vaikuttavia sijaintikunnan tekijöitä mittaava elinkeinoindeksi on pysynyt koko maassa samalla tasolla syksyn 2013 tulosten kanssa. Alueen indeksiluku on sitä vastoin kasvanut syksystä 2013.

Yrittäjyysilmapiirin osatekijöistä kansalaisten suhtautuminen yrittäjyyteen ja oma kokemus yritysilmapiiristä nähdään huomattavasti myönteisempänä kuin julkisen vallan toiminta yrittäjyyden edistämiseksi. Tämä tulos on hyvin samankaltainen niin Pohjois-Pohjanmaan alueen kuin koko maan yritysten parissa.

Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Koko maan pk-yrityksistä 37 % on mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä. Asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksiä on 33 % ja yritystoiminnan loppumista ennakkoivia 3 %. Alueella yleisin ryhmä muodostuu mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivistä pk-yrityksistä (37 %).

Sisällys

ESIPUHE.....	2
TIIVISTELMÄ.....	3
SISÄLLYS.....	4
1. JOHDANTO.....	5
1.1 Barometri.....	5
1.2 Aineisto.....	6
2. YRITYSTEN OSUUDET TOIMIALOILLA.....	7
3. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS.....	8
4. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT.....	9
5. PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISTARPEET.....	12
6. PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET.....	13
7. ELINKEINOILMASTO JA YRITTÄJYYSILMAPIIRI.....	17
8. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS.....	19
9. PK-YRITYSTEN RAHOITUS.....	22
10. AJANKOHTAISET ASIAT.....	26
SUOMEN YRITTÄJIEN JA ALUEJÄRJESTÖJEN YHTEYSTIEDOT.....	29
FINNVERA OYJ:N JA ALUEKONTTOREIDEN YHTEYSTIEDOT.....	30
TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA ELY-KESKUSTEN YHTEYSTIEDOT.....	31

Suomen Yrittäjät: Pk-yritysbarometri, syksy 2014, alueraportti

Julkaisija

Suomen Yrittäjät
PL 999, 00100 HELSINKI
puhelin 09 229 221
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

Pk-yritysbarometri, syksy 2014

Alueraportti, Pohjois-Pohjanmaan ELY

1. JOHDANTO

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raporteina.

1.1 Barometri

Pk-yritysbarometrissä on selvitetty suomalaisten pk-yritysten mielikuvia yleisestä suhdannekehityksestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Lisäksi on tiedusteltu muun muassa yrityksen kehittämiseen, kasvuun, elinkeinoilmastoon ja rahoitukseen liittyvistä tekijöistä.

Otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2010, Fonecta Kohdistamiskone -yritysrekisteriä sekä Suomen Yrittäjien jäsenrekisteriä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, koluokka ja sijainti.

Vastaajajoukon muodostaa 5884 kohderyhmän vaatimukset täyttävää pk-yrityksen edustajaa. Tiedonkeruumenetelmänä on käytetty internetkyselyä. Vastaajat kutsuttiin kyselyyn sähköpostitse tai puhelimitse kesä-heinäkuussa 2014. Seuraavalla sivulla on esitetty taustatietoja alueen vastaajista. Tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy Suomen Yrittäjien, Finnvera Oyj:n sekä työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Taloustutkimus Oy:ssä tutkimusjohtaja Pasi Huovinen, tutkimusjohtaja Pauliina Aho ja tutkimuspäällikkö Jyrki Kärpänoja. Suomen Yrittäjissä tutkimusprojektista on vastannut ekonomisti Petri Malinen, Finnvera Oyj:ssä viestintäjohtaja Tarja Svartström sekä työ- ja elinkeinoministeriössä kehittämispäällikkö Esa Tikkanen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti suomen Yrittäjien mukaista aluejakoa. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla maakuntajaosta on poikettu (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja muu Uusimaa).
- 2) Lisäksi tutkimusaineistosta tehdään raportit Hämeen, Kaakkois-Suomen, Pohjanmaan ja Uudenmaan ELY-alueille sekä Keski-Pohjanmaan Yrittäjien alueelle. Lisäksi uusina alueina vuonna 2011 mukaan tulivat Espoo ja Vantaa.
- 3) Helsingin, Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan aikasarjoissa ja kuvioissa olevat luvut ovat vuoden 1999 syksyyn asti koko Uudenmaan alueen lukuja. Pohjanmaan raportissa luvut ovat vuoden 2006 syksyyn asti Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan rannikon yhteisiä lukuja.
- 4) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta. Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39,4 %, huononee 8,6 % saldoluku = + 30,8 % -31 % HUOM kaikissa laskelmissa käytetään tarkkoja, pyöristämättömiä lukuja, vaikka raportissa luvut esitetään kokonaisina ilman desimaaleja.

1.2 Aineisto

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista Pohjois-Pohjanmaan alueen yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

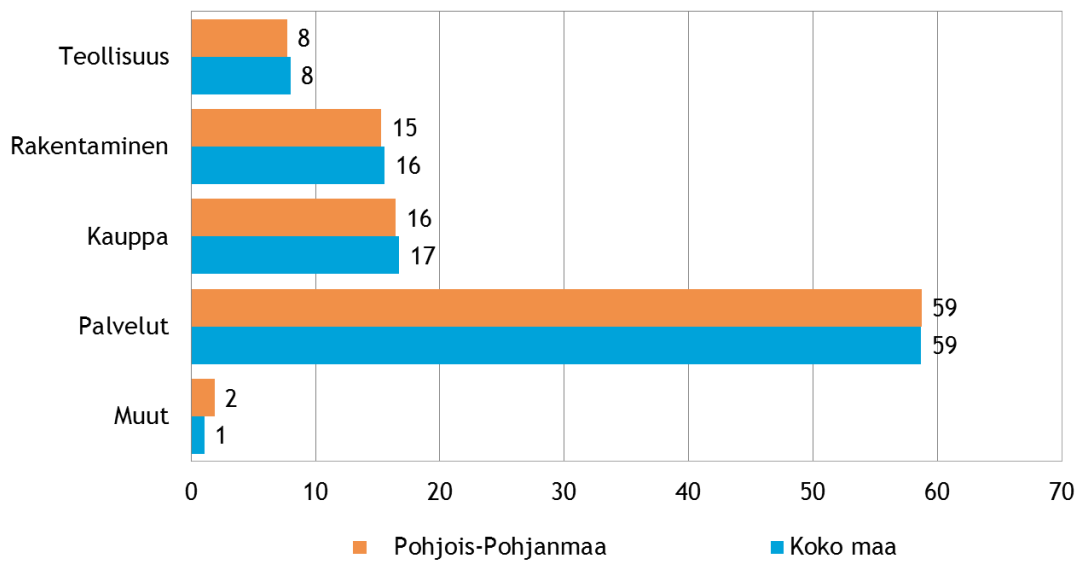
Taulukko 1. Taustatietoja alueelta haastatelluista yrityksistä

		n=	%
Alue	Pohjois-Pohjanmaan ELY	332	100
Päätoimiala	Teollisuus	57	17
	Rakentaminen	39	12
	Kauppa	40	12
	Palvelut	196	59
Liikevaihto vuonna 2013	alle 0,2 miljoonaa euroa	107	33
	0,2-0,49 miljoonaa euroa	54	17
	0,5 - 0,99 miljoonaa euroa	57	18
	1,0-1,49 miljoonaa euroa	22	7
	1,5-1,99 miljoonaa euroa	15	5
	2,0-4,99 miljoonaa euroa	36	11
	5 miljoonaa euroa tai yli	34	10
Yrityksen kasvuhakuisuus	Voimakkaasti kasvuhakuiset	29	9
	Kasvuhakuiset	126	38
	Asemansa säilyttäjät	106	32
	Ei kasvutavoitteita	65	20
	Toimintansa lopettavat	6	2
Yrityksellä vientitoimintaa	Kyllä	53	16
	Ei	279	84
Yrityksen perustamisvuosi	Ennen 1990	84	28
	1990-1999	73	24
	2000-2009	105	35
	2010-	36	12
Vastaajan asema	Yrittäjä	201	81
	Palkattu toimitusjohtaja	42	17
	Muu	5	2

2. YRITYSTEN OSUUDET TOIMIALOILLA

Suomessa oli 266 909 yritystä [1] vuonna 2012. Näistä yrityksistä noin 15 268 toimi Pohjois-Pohjanmaan alueella. Koko maassa palvelualan yrityksiä oli noin 59 %, kaupan 17 %, rakentamisen 16 % ja teollisuudenalan yrityksiä 8 %. Pohjois-Pohjanmaan alueella oli palvelualaan kuuluvia yrityksiä saman verran kuin koko maassa. Myös teollisuuden, rakentamisen ja kaupan yrityksiä alueella on lähes saman verran kuin koko maassa.

Kuva 1. Yritysten osuudet eri toimialoilla, %

1. Lähde: Tilastokeskus: Yritys- ja toimipaikkarekisteri, pl. toimiala A. maa-, metsä- ja kalatalous

3. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS

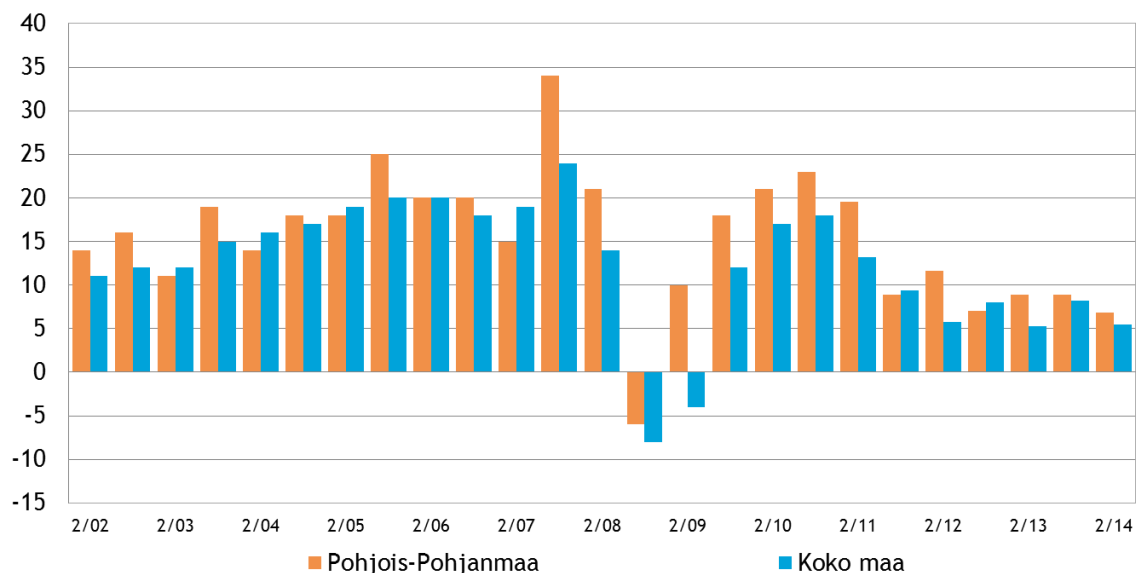
Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun ^[2] mukaan koko maan työllisten määrä oli 2 561 000 henkeä kesäkuussa 2014. Lukema on hieman vähemmän kuin vuotta aikaisemmin vastaavana ajankohtana. Palkansaajien määrä väheni hieman ja yrittäjien määrä puolestaan nousi. Koko maan työttömyysaste oli 9,2 % ^[2] kesäkuussa 2014, kun se edellisvuoden kesäkuussa oli 7,8 prosenttia. Pohjois-Pohjanmaan alueella työskenteli 2014/II yhteensä 174 000 henkilöä ^[3] työttömyysasteen ollessa 12 % ^[4]. Työttömyysaste on noussut alueella 0,2 prosenttiyksikköä vuoden 2013 vastaavaan ajankohtaan verrattuna ^[4].

Taulukko 2. Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua, %

	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Pohjois-Pohjanmaan ELY	18	70	11	7
Koko maa	17	72	11	6

Pk-yritysbarometrin vastaajista vajaa viidesosa (17 %) arvioi henkilökunnan määrän kasvavan seuraavan vuoden kuluttua kun taas 11 % arvioi henkilökunnan määrän pienevän. Saldoluvuksi muodostuu 6 %. Pohjois-Pohjanmaan alueella saldoluku on yhden prosenttiyksikön suurempi, 7 %. Keväeseen 2014 verrattuna alueen henkilökunnan määrän muutosta kuvaava saldoluku on laskenut hieman.

Kuva 2. Henkilökunnan määrän muutosodotukset seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)

2. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2014, kesäkuu

3. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2014, liitetaulukko 31. Työlliset maakunnittain

4. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2014, liitetaulukko 43. Työttömyysaste maakunnittain

4. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT

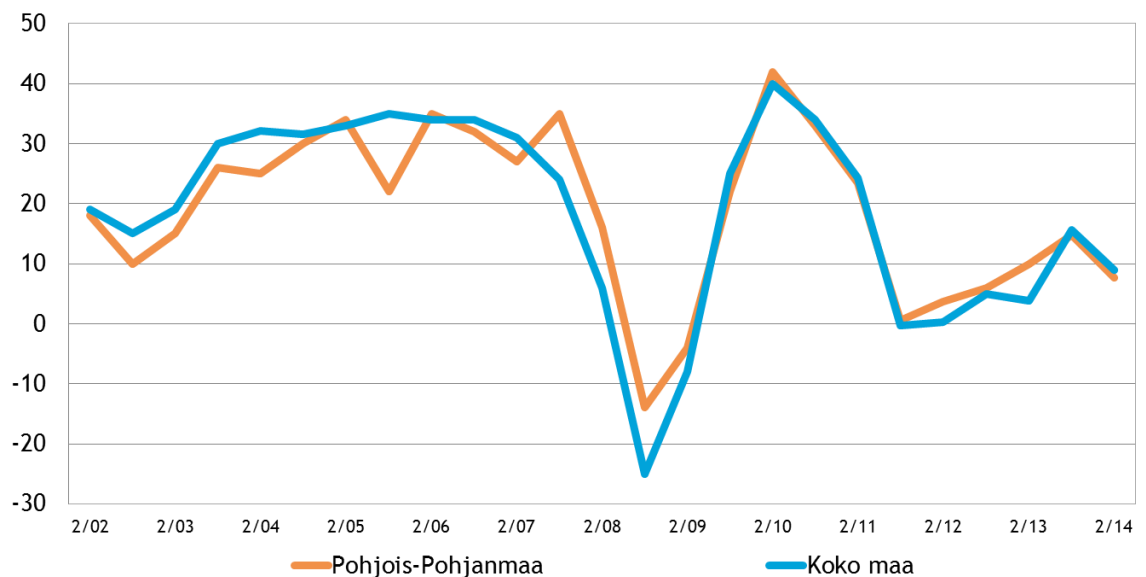
Taulukko 3. Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana, %

Pk-yritysten suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on koko maassa laskenut keväästä 2014. Puolet koko maan pk-yrityksistä arvioi suhdanteiden pysyvän ennallaan lähimmän vuoden aikana. Koko maan pk-yrityksistä 28 % arvioi suhdanteiden paranevan ja 19 % huononevan. Pohjois-Pohjanmaan alueella suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku (8 %) on myös laskenut keväästä 2014 selvästi, 7 prosenttiyksikköä. Viime kevääseen verrattuna ennallaan suhdanteiden arvioi alueella pysyvän hieman harvempi eli 55 % alueen pk-yrityksistä.

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
Pohjois-Pohjanmaan ELY	27	55	19	8
Koko maa	28	52	19	9

Seuraavassa kuvassa on esitetty pk-yritysten suhdannenäkymien kehityksen tutkimusjaksosta 2/02 lähtien.

Kuva 3. Yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana, saldoluku (%)

Taulukko 4. Pk-yritysten odotukset tutkimuksen eri osa-alueiden kehityksestä seuraavan vuoden kuluttua, %

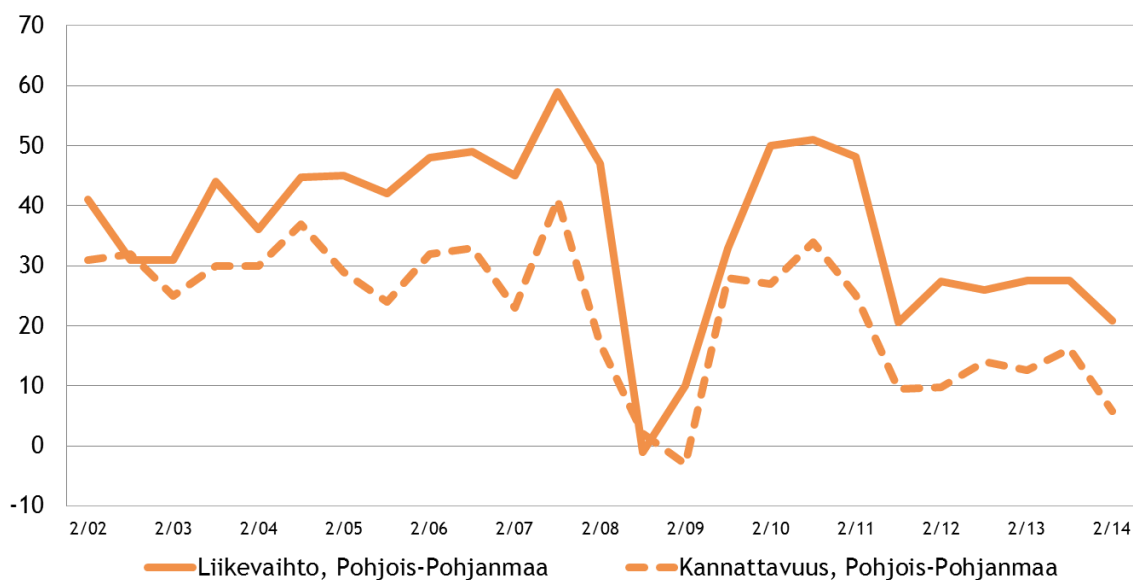
	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Liikevaihto				
Pohjois-Pohjanmaan ELY	41	39	20	21
Koko maa	42	39	20	22
Investointien arvo				
Pohjois-Pohjanmaan ELY	19	53	28	-9
Koko maa	17	55	28	-11
Viennin arvo				
Pohjois-Pohjanmaan ELY	14	69	17	-2
Koko maa	15	70	15	-1
Tuonnin arvo				
Pohjois-Pohjanmaan ELY	10	75	15	-4
Koko maa	13	72	15	-2
Tuotantokustannukset				
Pohjois-Pohjanmaan ELY	44	48	8	37
Koko maa	41	49	9	32
Tuotteiden tai palveluiden hinnat				
Pohjois-Pohjanmaan ELY	41	53	7	34
Koko maa	39	55	6	33
Kannattavuus				
Pohjois-Pohjanmaan ELY	31	44	25	6
Koko maa	31	44	25	6
Vakavaraisuus				
Pohjois-Pohjanmaan ELY	26	59	15	11
Koko maa	29	56	16	13
Tuotekehityspanostukset				
Pohjois-Pohjanmaan ELY	23	60	17	7
Koko maa	22	60	19	3
Tilausten määrä				
Pohjois-Pohjanmaan ELY	33	45	22	11
Koko maa	38	43	20	18
Kapasiteetin käyttöaste				
Pohjois-Pohjanmaan ELY	43	47	10	33
Koko maa	42	44	15	27

Eri osatekijöiden suhdanteita arvioitaessa tuotteiden ja palveluiden hintojen nousuun uskotaan koko maassa saldoluvun (33 %) perusteella yleisimmin. Myös tuotantokustannusten (saldoluku 32 %) ja kapasiteetin käyttöasteen (27 %) kehitykseen uskovia on selvästi enemmän kuin näiden laskuun uskovia.

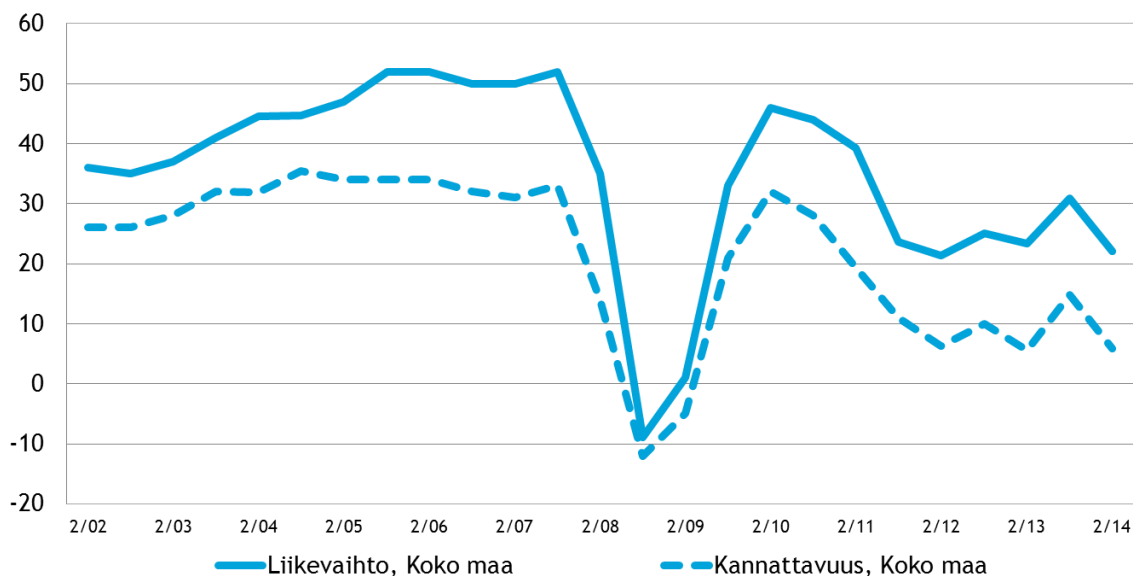
Pohjois-Pohjanmaan alueella tuotantokustannusten nousuun uskotaan vahvimmin saldoluvun ollessa 37 %. Toiseksi suurin saldoluku alueella saadaan odotuksille tuotteiden ja palveluiden hintojen noususta (34 %) ja kolmanneksi suurin kapasiteetin käyttöasteen kasvulle, 33 %.

Kuvassa 4 on esitetty pk-yritysten liikevaihdon ja kannattavuuden suhdannenäkymien kehittyminen alueella ja kuvassa 5 koko maassa.

Kuva 4. Alueen suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)

Kuva 5. Koko maan suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)

5. PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISTARPEET

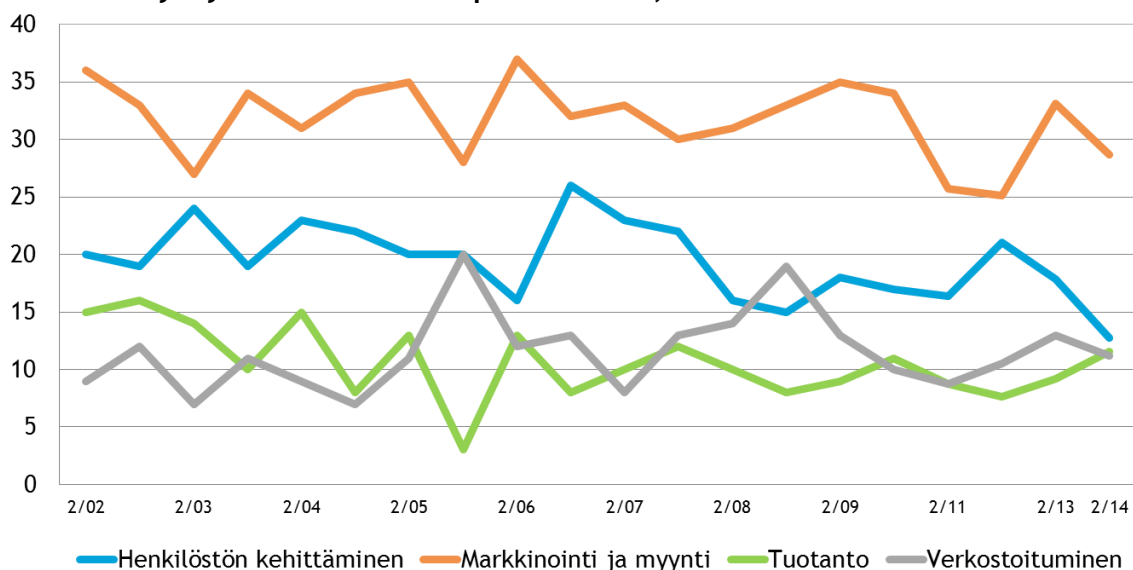
Taulukko 5. Pk-yritysten kehittämistarpeet tällä hetkellä, %

	Pohjois-Pohjanmaan ELY	Koko maa
Johtaminen	6	4
Yrityksen hallitustyöskentely	2	2
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	13	13
Markkinointi ja myynti	29	35
Vienti ja kansainvälistyminen	4	3
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	10	8
Tuotanto ja materiaalityöskentely, tietotekniikka, tuotekehitys ja laatu	12	9
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	11	13
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten huomioiminen	6	3
Ei kehittämistarpeita /ei osaa sanoa	8	10

Koko maan tasolla pk-yritykset näkevät selvästi eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä (35 %). Seuraavaksi eniten kehittämistarvetta nähdään henkilöstön kehittämisen ja koulutuksen (13 %) sekä yhteistyön/verkottumisen, alihankinnan (13 %) suhteen. Alueella eniten kehittämistarvetta nähdään myös markkinoinnissa ja myynnissä (29 %). Alueella henkilöstön kehittämiseen ja koulutukseen liittyvät kehitystarpeet nousevat toiseksi suurimmaksi kehityskohteeksi.

Alueen yritysten tarpeet kehittää markkinointi- ja myyntiponnistelujaan sekä henkilöstöään ovat pienentyneet selvästi verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen.

Kuva 6. Pk-yritysten kehittämistarpeet alueella, %

6. PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET

Koko maassa pk-yritysten pahimpana kehittämisen esteenä nähdään yleinen suhdanne-tilanne/taloustilanne (32 %). Kilpailutilanne, kustannustaso ja resurssitekijät nähdään koko maassa tasaväkisesti seuraavaksi merkittävimpinä kehittämisen esteinä. Myös alueella yleinen suhdannetilanne/taloustilanne nähdään pahimpana esteenä (28 %). Seuraaviksi pahimpina kehittämisen esteinä alueella nähdään kilpailutilanne (18 %) ja kustannustaso (17 %), jotka samalla koetaan alueella suurempina kehittämisen esteinä koko maan tilanteeseen verrattuna. Rahoituksen merkitys kehittämisen esteenä alueella on pienentynyt syksystä 2013.

Taulukko 6. Pk-yritysten pahimmat kehittämisen esteet, %

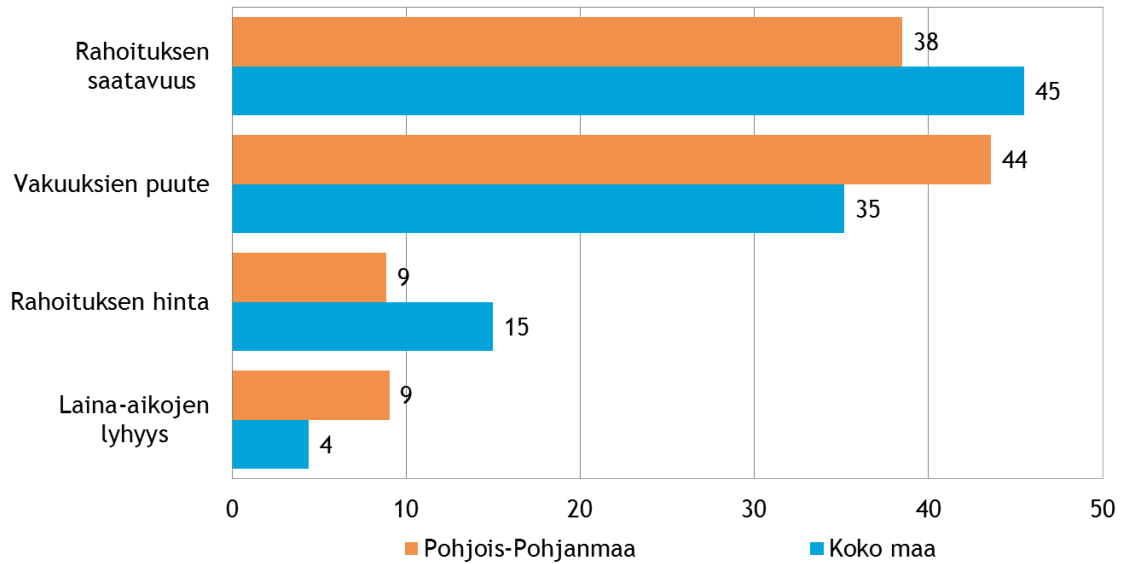
	Pohjois-Pohjanmaan ELY	Koko maa
Yritystoiminnan sääntely	11	11
Kustannustaso	17	13
Kilpailutilanne	18	14
Rahoitus	6	9
Resurssitekijät	12	13
Yleinen suhdanne-/taloustilanne	28	32
Ei vastausta	7	8

Taulukko 7. Kehittämisen esteiden merkittävimmät osatekijät, %

	Pohjois-Pohjanmaan ELY	Koko maa
Sääntely		
Byrokratia	59	61
Työlainsäädäntö	21	11
Työehtosopimukset	13	15
Muu sääntely	8	13
Kustannukset		
Verotus	25	28
Palkkataso	14	17
Työn sivukulut	48	40
Muut tuotantokustannukset	13	16
Kilpailutilanne		
Kireä kilpailutilanne	56	49
Markkinoiden liiallinen keskittyminen	10	11
Julkisen sektorin elinkeinotoiminta	6	6
Harmaa talous	5	7
Kysynnän riittämättömyys	23	28
Rahoitus		
Rahoituksen saatavuus	38	45
Rahoituksen hinta	9	15
Vakuuksien puute	44	35
Laina-aikojen lyhyys	9	4
Resurssit		
Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	61	58
Alihankkijoiden/ osatoimittajien saatavuus	10	8
Toimitilat	12	10
Koneet ja laitteet	8	6
Muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	9	18

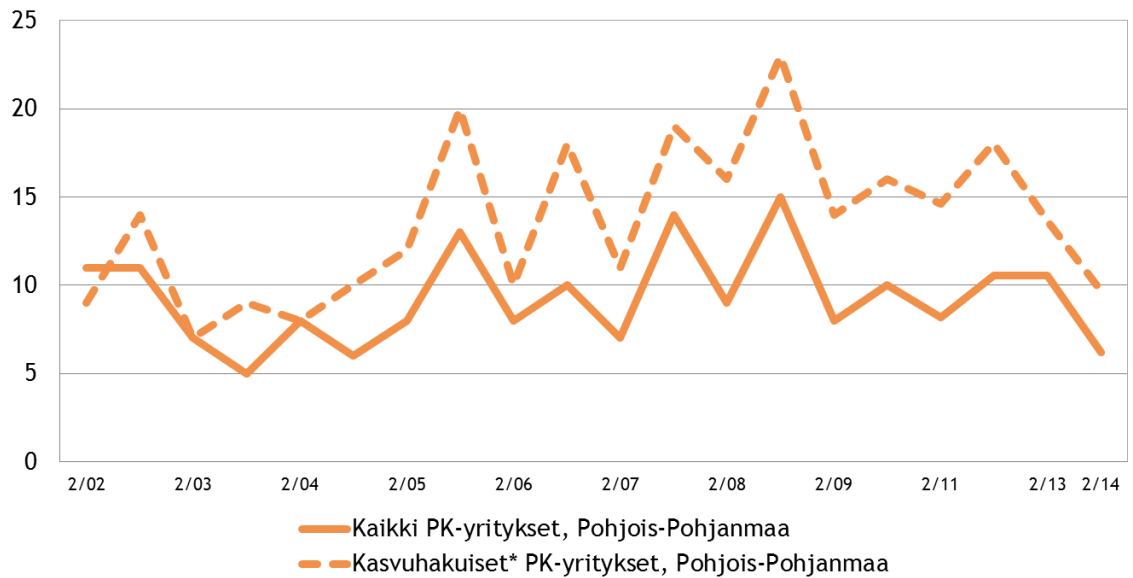
Alueella rahoitukseen liittyvistä osatekijöistä vakuuksien puute koetaan koko maata merkittävämpänä kehittämisen esteenä. Rahoituksen saatavuuden sekä rahoituksen hinnan vaikutukset ovat alueella koko maahan verrattuna pienempiä.

Kuva 7. Pk-yritysten kehittämisen esteet - rahoitus, %

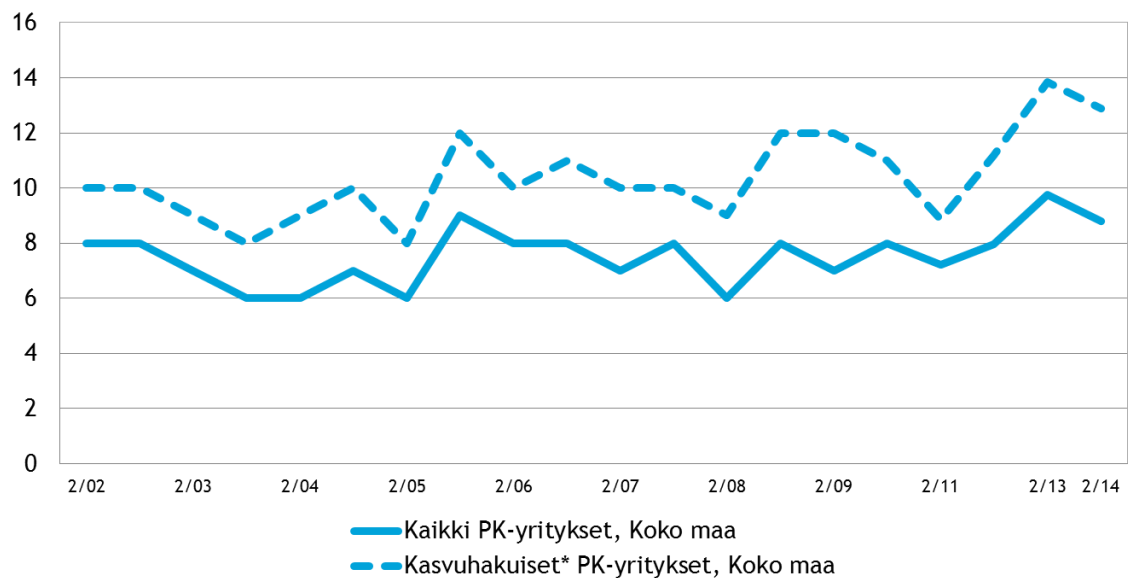

Kuva 8. Alueen pk-yritykset, joiden pahin kehittämisen este on rahoitus, %

*) Voimakkaasti kasvuhakuiset ja yritykset, jotka pyrkivät kasvamaan mahdollisuuksien mukaan

Kuva 9. Koko maan pk-yritykset, joiden pahin kehittämisen este on rahoitus, %

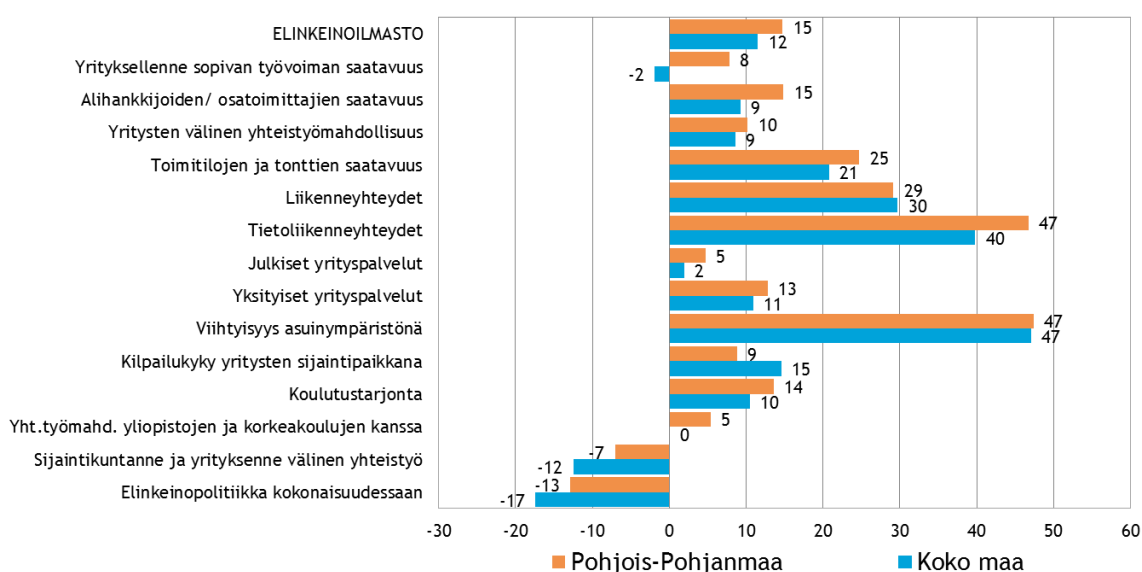

*) Voimakkaasti kasvuhakuiset ja yritykset, jotka pyrkivät kasvamaan mahdollisuuksien mukaan

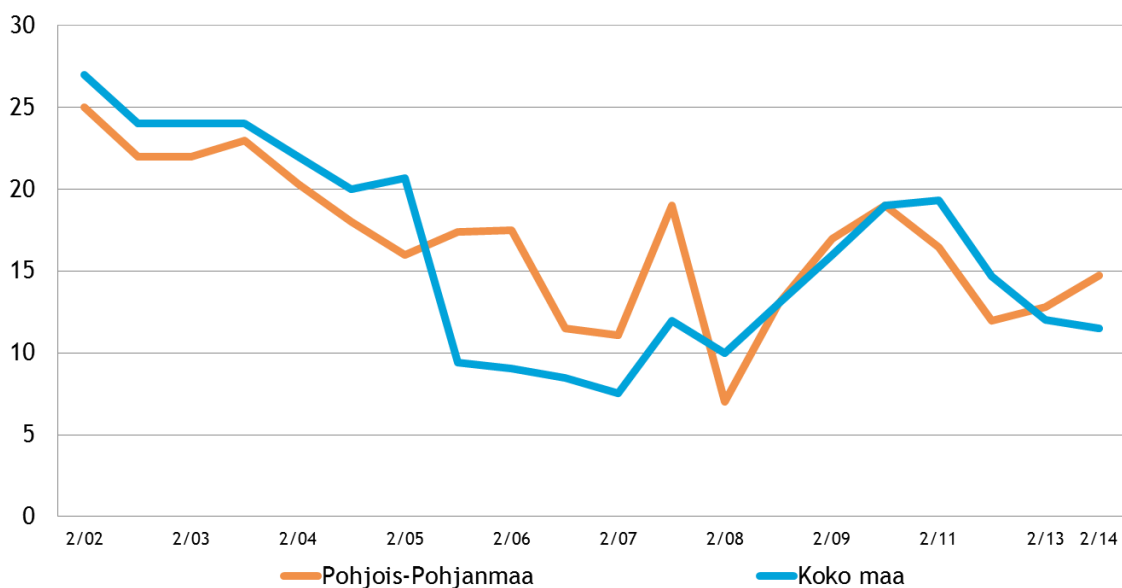
7. ELINKEINOILMASTO JA YRITTÄJYYSIKILMAPIIRI

Yrittäjyyteen vaikuttavia sijaintikunnan tekijöitä mittaava elinkeinoindeksi on pysynyt koko maassa samalla tasolla syksyn 2013 tulosten kanssa. Alueen indeksiluku on sitä vastoin parantunut selvästi syksystä 2013. Koko maan pk-yrityksien vastaajat ovat tyytyväisimpiä yrityksensä sijaintikunnan viihtyisyyteen asuin ympäristönä (indeksiluku 47). Tyytymättömyyttä aiheuttaa elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan sekä yrityksen ja sijaintikunnan välinen yhteistyö. Alueen pk-yritykset ovat tyytyväisimpiä yrityksensä asuin ympäristön viihtyisyyteen ja tietoliikenneyhteyksiinsä (47). Lisäksi alueella ollaan tyytyväisiä myös liikenneyhteyksiin (29). Tyytymättömiä alueella olevat pk-yritykset ovat elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan (-13).

Kuva 10. Arvio yrityksen sijaintikunnasta osatekijöittäin, indeksi

Kuva 11. Elinkeinoilmasto, indeksi

Taulukko 8. Arvio yrittäjyysilmapiiristä, %

	1 erittäin huono	2	3	4	5 erittäin hyvä
Oma kokemus yritysilmapiiristä					
Pohjois-Pohjanmaan ELY	8	23	34	32	3
Koko maa	7	22	39	28	4
Kansalaisten suhtautuminen yrittäjyyteen					
Pohjois-Pohjanmaan ELY	3	22	39	32	4
Koko maa	4	20	39	32	5
Julkisen vallan toiminta yrittäjyyden edistämiseksi valtakunnan tasolla					
Pohjois-Pohjanmaan ELY	25	40	24	10	1
Koko maa	26	40	27	7	1
Julkisen vallan toiminta yrittäjyyden edistämiseksi alue-/paikallistasolla					
Pohjois-Pohjanmaan ELY	16	36	33	14	2
Koko maa	19	34	33	12	1
Julkisten rahoittajien toiminta yrittäjyyden edistämiseksi					
Pohjois-Pohjanmaan ELY	9	30	39	22	2
Koko maa	11	25	42	19	3
Markkinaehtoisten rahoittajien toiminta yrittäjyyden edistämiseksi					
Pohjois-Pohjanmaan ELY	9	26	46	18	2
Koko maa	13	28	42	16	2

Yrittäjyysilmapiirin osatekijöistä kansalaisten suhtautuminen yrittäjyyteen ja oma kokemus yritysilmapiiristä nähdään huomattavasti myönteisempänä kuin julkisen vallan toiminta yrittäjyyden edistämiseksi. Tämä tulos on samankaltainen niin alueen kuin koko maan yritysten parissa.

8. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS

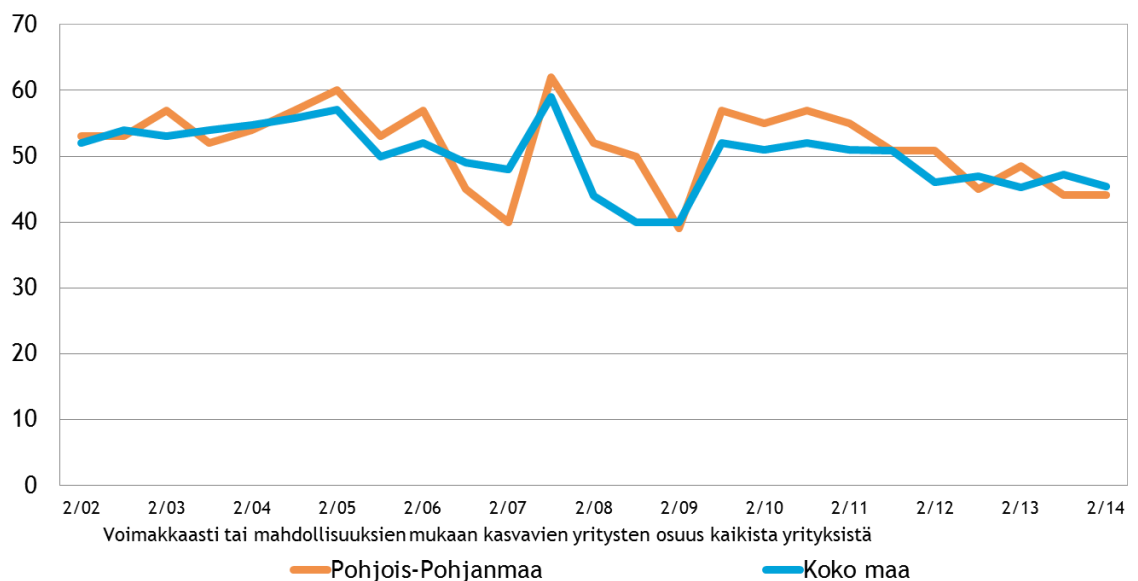
Koko maan pk-yrityksistä 37 % on mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä. Asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksiä on kolmannes ja yritystoiminnan loppumista ennakoivia 3 %. Alueella mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä ja asemansa säilyttämään pyrkiviä on samassa suhteessa kuin koko maassa.

Koko maassa voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on laskenut kevästä 2014. Alueella voimakkaasti kasvuhakuisia on hieman enemmän ja mahdollisuuksien mukaan kasvavia hieman vähemmän kuin aikaisemmin.

Taulukko 9. Pk-yritysten kasvuhakuisuus, %

	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitetta	Toimintansa lopettavat
Pohjois-Pohjanmaan ELY	7	37	33	20	2
Koko maa	8	37	33	19	3

Kuva 12. Pk-yritysten kasvuhakuisuus, %

Alle 30 % liikevaihdon kasvutavoite oli vuonna 2013 koko maan pk-yrityksistä kuudella kymmenestä. 30-49 % kasvutavoite oli viidenneksellä ja 50-99 % sekä yli 100 % kasvutavoite joka kymmenennellä. Alueella oli 30-99 %:n kasvutavoitteita koko maan pk-yrityksiä useammin.

Taulukko 10. Pk-yritysten liikevaihdon kasvutavoitteet vuonna 2013, %

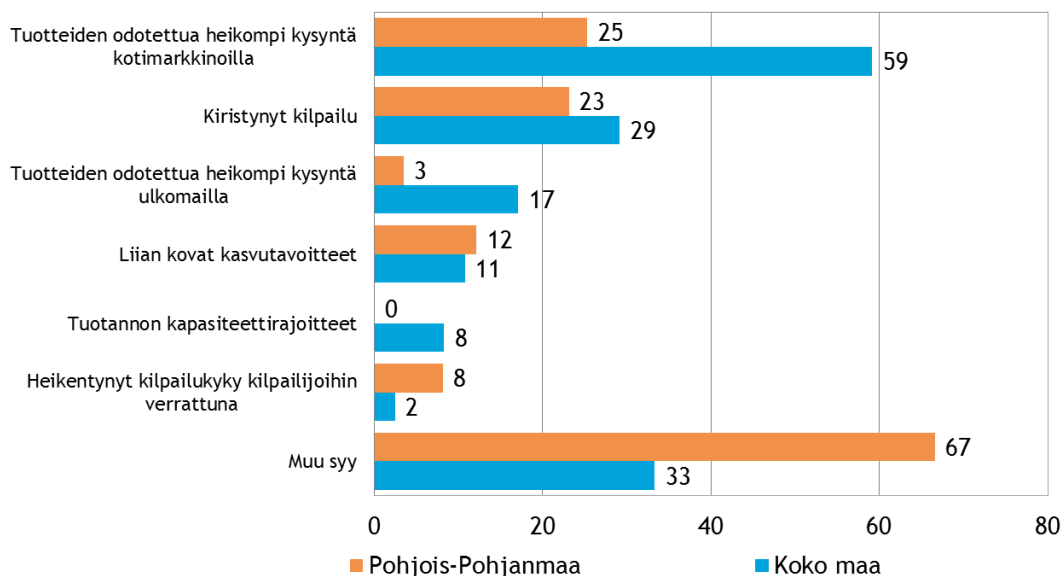
	<30 %	30-49 %	50-99 %	>= 100%
Pohjois-Pohjanmaan ELY	53	33	10	5
Koko maa	60	21	8	10

Taulukko 11. Pk-yritysten onnistuminen kasvutavoitteissa vuonna 2013, %

	Kyllä	Ei
Pohjois-Pohjanmaan ELY	60	40
Koko maa	59	41

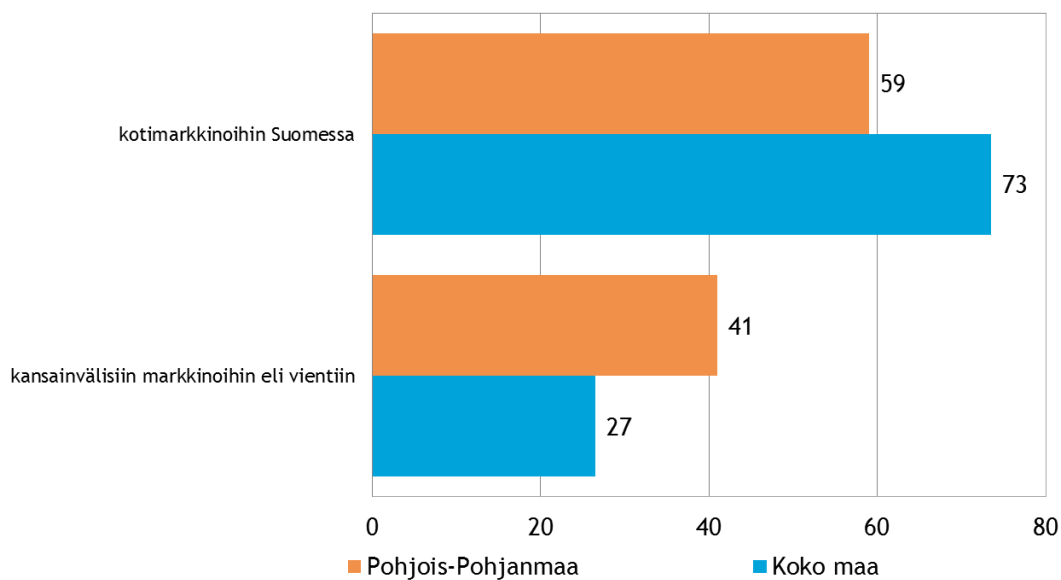
Koko maan pk-yrityksistä 59 % onnistui kasvutavoitteessaan, kun taas alueella vastaava luku oli 60 %. Tuotteiden odotettua heikompi kysyntä mainitaan suurimpana syynä kasvutavoitteissa epäonnistumiseen koko maassa. Lisäksi koko maan pk-yrityksistä vajaa kolmannes mainitsee kiristyneen kilpailun syynä kasvutavoitteiden epäonnistumiseen. Alueella vastaajamäärä jäi tämän kysymyksen osalta pieneksi, joten tuloksia voidaan tarkastella vain suuntaa antavasti

Kuva 13. Syyt kasvutavoitteissa epäonnistumiseen, %

Sekä koko maassa, että alueella toimivat pk-yritykset hakevat kasvua pääosin kotimarkkinoilta Suomessa. Alueen pk-yritykset hakevat kuitenkin koko maan pk-yrityksiä useammin kasvua kansainvälisiltä markkinoilta.

Kuva 14. Markkinat, joihin yrityksen kasvu perustuu, %

9. PK-YRITYSTEN RAHOITUS

Pk-yritysten yleisin pääpankki on koko maassa joko OP-Pohjola (Osuuspankki) (39 %) tai Nordea (34 %). OP-Pohjolan (Osuuspankki) asema on alueella korostunut selvästi. Koko maan pk-yrityksistä 48 % on ottanut lainaa rahoituslaitoksilta. Alueella lainaa rahoituslaitoksilta on ottanut 53 % pk-yrityksistä.

Taulukko 12. Yrityksen pääpankki, %

	Pohjois-Pohjanmaan ELY	Koko maa
Nordea	32	34
OP-Pohjola (Osuuspankki)	46	39
Paikallisosuuspankki	4	5
Danske Bank (Sampo Pankki)	11	8
Säästöpankki	5	8
Handelsbanken	0	3
Muu	2	4

Taulukko 13. Onko yrityksellänne lainaa rahoituslaitoksilta?, %

	Ei	Kyllä
Pohjois-Pohjanmaan ELY	47	53
Koko maa	52	48

Koko maan pk-yrityksistä 28 % ja alueen pk-yrityksistä 31 % on ottanut ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kuukauden aikana. Ulkopuolista rahoitusta ottaneista kolme neljästä on hakenut sitä pankista.

Taulukko 14. Oletteko ottaneet ulkopuolista rahoitusta viimeisen 12 kk:n aikana?, %

	Ei	Kyllä
Pohjois-Pohjanmaan ELY	69	31
Koko maa	72	28

Taulukko 15. Mistä olette ottaneet rahoitusta?, %

	Pohjois-Pohjanmaan ELY	Koko maa
Pankista	75	73
Rahoitusyhtiöstä	24	20
Finnverasta	15	20
Vakuutusyhtiöstä/eläkevakuutusyhtiöstä	0	1
Pääomasijoittajalta	6	7
Tekesistä	7	5
ELY-keskuksesta	9	7
Muualta	4	8

Valtaosa koko maan ja alueen pk-yrityksistä ei aio hakea ulkopuolista rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana.

Taulukko 16. Aiotteko ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan 12 kk:n aikana?, %

	Ei	Kyllä
Pohjois-Pohjanmaan ELY	78	22
Koko maa	76	24

Taulukko 17. Mistä aiotte ottaa ulkopuolista rahoitusta?, %

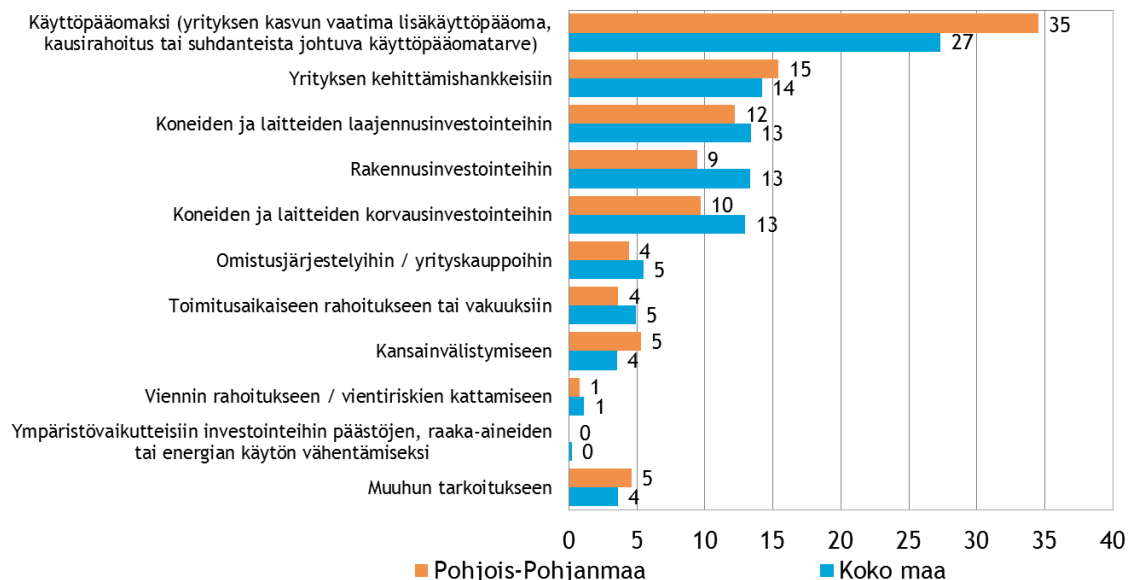
	Pohjois-Pohjanmaan ELY	Koko maa
Pankista	75	72
Rahoitusyhtiöstä	14	20
Finnverasta	31	25
Vakuutusyhtiöstä/eläkevakuutusyhtiöstä	2	4
Pääomasijoittajalta	10	14
Tekesistä	15	11
ELY-keskuksesta	22	15
Muualta	6	8

Taulukko 18. Ulkoisen rahoituksen tärkein käyttötarkoitus, %

	Pohjois-Pohjanmaan ELY	Koko maa
Kone- ja laiteinvestoinnit - korvaus	10	13
Kone- ja laiteinvestoinnit - laajennus	12	13
Rakennusinvestoinnit	9	13
Ympäristövaikutteiset investoinnit	0	0
Käyttöpääoma	35	27
Omistusjärjestelyt/ yrityskaupat	4	5
Viennin rahoitus	1	1
Kansainvälistyminen	5	4
Yrityksen kehityshankkeet	15	14
Toimitusaikainen rahoitus/vakuudet	4	5
Muu tarkoitus	5	4

Koko maassa yleisin ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitus on käyttöpääoma. Muita käyttökohteita ovat erilaiset investointi- ja kehittämishankkeet. Alueella yleisimmät käyttötarkoitukset kohdistuvat käyttöpääomaan, kehittämishankkeisiin sekä koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin.

Kuva 15. Ulkoisen rahoituksen tärkein käyttötarkoitus, %

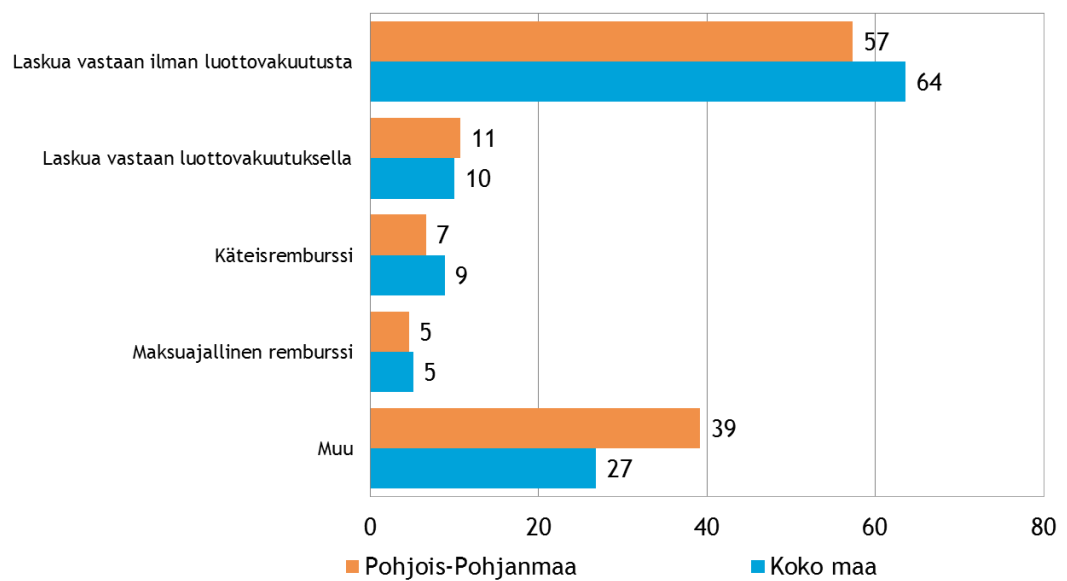

Koko maan pk-yrityksistä 14 %:lla on suoraa vientitoimintaa ja alueella vastaava määrä on 12 %. Viennin osuus näiden yritysten kokonaisliikevaihdosta on tyypillisesti pieni, alle 9 %. Selvästi käytetyin rahoitusinstrumentti vientikaupassa sekä alueella että koko maassa on lasku ilman luottovakuutusta.

Taulukko 19. Pk-yritysten viennin osuus kokonaisliikevaihdosta vuonna 2013, %

	<9 %	10-49 %	>= 50 %
Pohjois-Pohjanmaan ELY	49	28	23
Koko maa	52	28	21

Kuva 16. Rahoitusinstrumenttien käyttö vientikaupan rahoituksessa, %

10. AJANKOHTAISET ASIAT

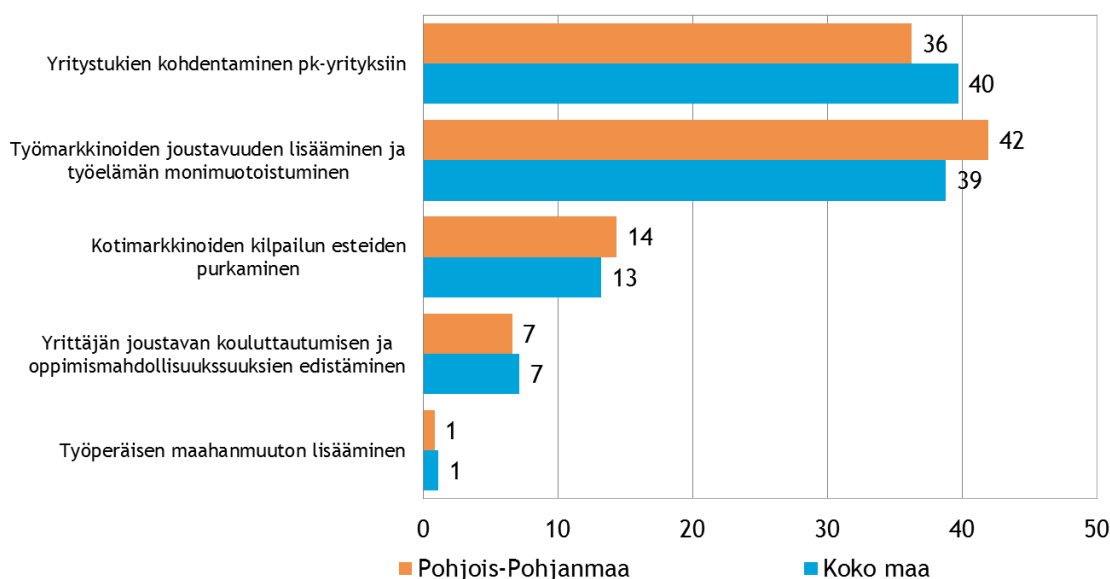
Koko maan ja alueen pk-yrityksistä 20 %:lla on ollut maksuvaikeuksia viimeisen kolmen kuukauden aikana. Koko maassa lukemat ovat samalla tasolla kuin keväällä 2014. Alueella maksuvaikeuksista kärsiviä yrityksiä on nyt vähemmän kuin viime keväänä.

Taulukko 20. Onko yrityksellänne ollut maksuvaikeuksia viimeisen 3 kuukauden aikana?, %

	Ei	Kyllä
Pohjois-Pohjanmaan ELY	80	20
Koko maa	80	20

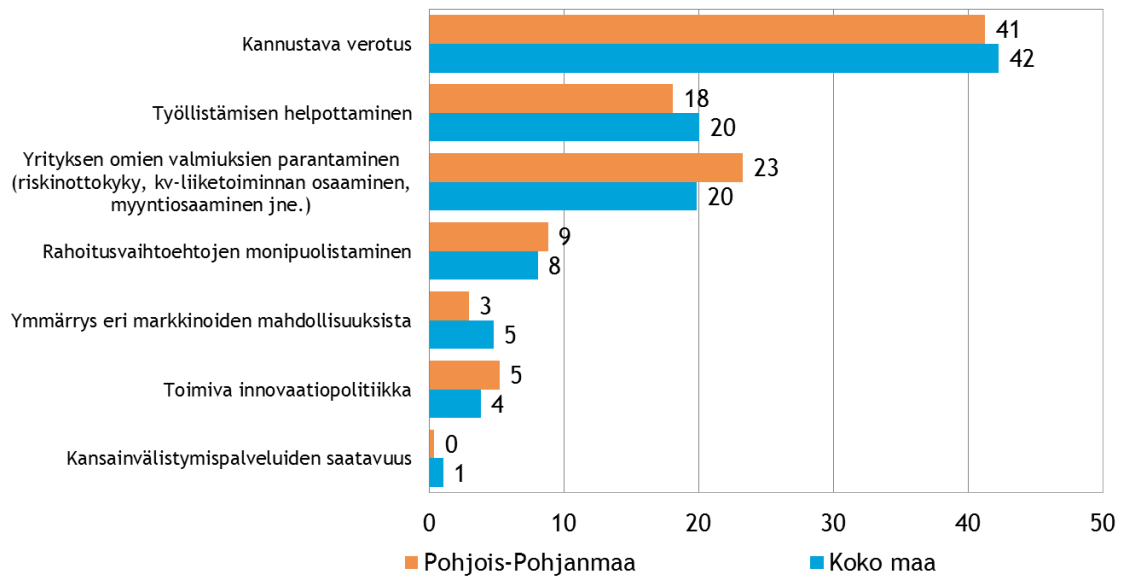
Yritystukien kohdistaminen pk-yrityksiin ja työmarkkinoiden joustavuuden lisääminen sekä työelämän monipuolistuminen koetaan parhaimpina yrittäjyyttä edistävinä vaihtoehtoina lähivuosina.

Kuva 17. Mikä seuraavista vaihtoehtoista parhaiten edistäisi yrittäjyyttä lähivuosina?, %

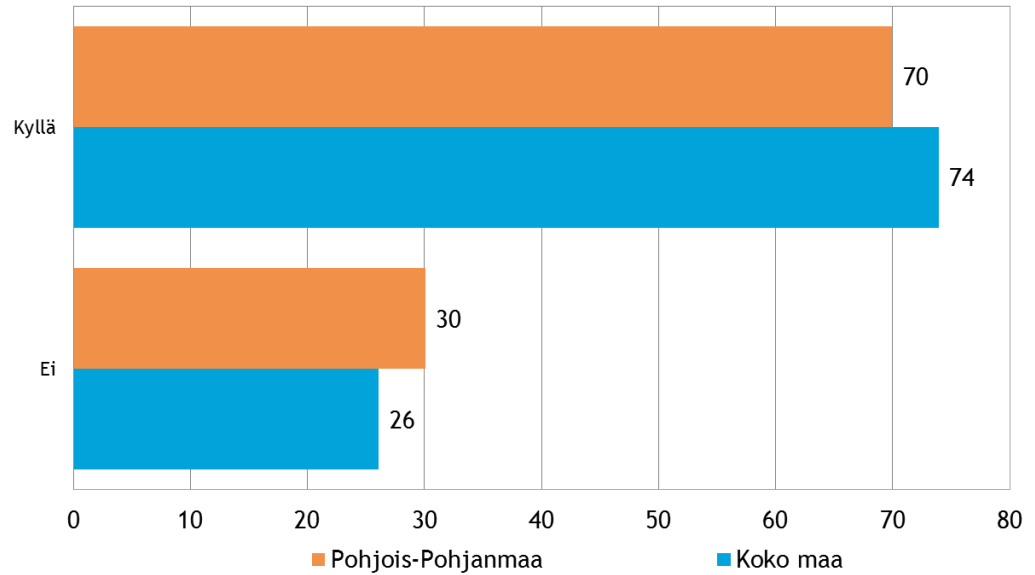
Merkittävimpana yrityksen kasvumahdollisuuksia parantavana tekijänä sekä koko maan että Pohjois-Pohjanmaan alueen pk-yrityksissä nähdään kannustava verotus.

Kuva 18. Mikä seuraavista tekijöistä mielestänne parantaisi merkittävimmin yrityksen kasvumahdollisuuksia?, %

Koko maan ja alueen pk-yritysvastajaista noin seitsemän kymmenestä sanoo äänestäneensä EU-vaaleissa.

Kuva 19. Äänestittekö EU-vaaleissa?, %

SUOMEN YRITTÄJIEN JA ALUEJÄRJESTÖJEN YHTEYSTIEDOT

SUOMEN YRITTÄJÄT

Mannerheimintie 76 A, 00250 Helsinki
PL 999, 00101 Helsinki
toimisto@yrittajat.fi
puhelin 09 229 221
yrittajat.fi

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT

Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta
yrittajat.fi/etelakarjala
puhelin 010 470 1100

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Alvar Aallon katu 3, 60100 Seinäjoki
yrittajat.fi/etelapohjanmaa
puhelin 06 420 5000

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT

Patteristonkatu 2 C, 50100 Mikkeli
yrittajat.fi/etelasavo
puhelin 0500 651 312

HELSINGIN YRITTÄJÄT

Lastenodinkuja 1 A 4, 00180 Helsinki
yrittajat.fi/helsinki
puhelin 050 575 2353

HÄMEEN YRITTÄJÄT

Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
yrittajat.fi/hame
puhelin 010 229 0390

KAINUUN YRITTÄJÄT

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
yrittajat.fi/kainuu
puhelin 010 387 7870

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
yrittajat.fi/keskipohjanmaa
puhelin 06 831 5292

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
yrittajat.fi/keskisuomi
puhelin 010 425 9200

KYMEN YRITTÄJÄT

Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
yrittajat.fi/kymi
puhelin 05 544 3030

LAPIN YRITTÄJÄT

Hallituskatu 26, 96100 Rovaniemi
yrittajat.fi/lappi
puhelin 0400 898 200

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT

PL 7, 33201 Tampere
yrittajat.fi/pirkanmaa
puhelin 03 251 6500

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT

Linnunlahdentie 2, 80110 Joensuu
yrittajat.fi/pohjoiskarjala
puhelin 050 367 5194

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Isokatu 4, 90100 Oulu
yrittajat.fi/pohjoispohjanmaa
puhelin 010 322 1980

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT

Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
yrittajat.fi/paijathame
puhelin 010 322 4300

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT

Innopoly 1, Tekniikantie 12, 02150 Espoo
yrittajat.fi/paakaupunkiseudunyrittajat
puhelin 010 422 1400

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

PL 289, 65101 Vaasa
yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa
puhelin 06 356 0800

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT

PL 45, 28101 Pori
yrittajat.fi/satakunta
puhelin 02 634 9900

SAVON YRITTÄJÄT

Asemakatu 22-24, 4. krs, 70100 Kuopio
yrittajat.fi/savo
puhelin 017 368 0500

UUDENMAAN YRITTÄJÄT -

NYLANDS FÖRETAGARE RF
Rantakatu 1, 2. krs, 04400 Järvenpää
yrittajat.fi/uusimaa
puhelin 010 231 3050

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT

Brahenkatu 20, 20100 Turku
yrittajat.fi/varsinaissuomi
puhelin 02 275 7100

FINNVERA OYJ:N JA ALUEKONTTOREIDEN YHTEYSTIEDOT**PÄÄKONTTORI FINNVERA OYJ****HELSINKI**

Eteläesplanadi 8, PL 1010, 00101 Helsinki
valtakunnallinen vaihde 029 460 11
finnvera.fi

KUOPIO

Kallanranta 11, PL 1127, 70111 Kuopio

ALUEKONTTORIT**HELSINKI**

Eteläesplanadi 8, PL 1010, 00101 Helsinki

JOENSUU

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu

JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä

KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani

KUOPIO

Kallanranta 11, PL 1127, 70111 Kuopio

LAHTI

Laiturikatu 2, 5. kerros, 15140 Lahti

LAPPEENRANTA

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta

MIKKELI

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli

OULU

Asemakatu 37, 90100 Oulu

PORI

Valtakatu 6, 28100 Pori

ROVANIEMI

Maakuntakatu 10, PL 8151, 96101 Rovaniemi

SEINÄJOKI

Kauppatori 1-3, 60100 Seinäjoki

TAMPERE

Hämeenkatu 9, PL 559, 33101 Tampere

TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku

VAASA

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa

PIETARIN EDUSTUSTO**FINNVERA PLC**

Representative Office in St. Petersburg
Finland House
Bolshaya Konyushennaya St. 8
191186 St. Petersburg, Russia

PL 150, 53501 Lappeenranta
puh. +358 405 088 956

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA ELY-KESKUSTEN YHTEYSTIEDOT

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ

Aleksanterinkatu 4, 00170 Helsinki
puhelin 029 506 0000
tem.fi

ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Alvar Aallon katu 8, 60100 Seinäjoki
puhelin 0295 027 500
ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa

ETELÄ-SAVON ELY-KESKUS

Jääkärintie 14, Mikonkatu 5,
50100 Mikkeli
puhelin 0295 024 000
ely-keskus.fi/etela-savo

HÄMEEN ELY-KESKUS

Kirkkokatu 12, 15140 Lahti
Hämeenlinnan toimipaikka
Birger Jaarlin katu 15, 13100 Hämeenlinna
puhelin 0295 025 000
ely-keskus.fi/hame

KAAKKOIS-SUOMEN ELY-KESKUS

Salpausselänkatu 22, 45100 Kouvola
Lappeenrannan toimipaikka
Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta
puhelin 0295 029 000
ely-keskus.fi/kaakkois-suomi

KAINUUN ELY-KESKUS

Kalliokatu 4, 87100 Kajaani
puhelin 0295 023 500
ely-keskus.fi/kainuu

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUS

Gygnaeuksenkatu 1, 40100 Jyväskylä
puhelin 0295 024 500
ely-keskus.fi/keski-suomi

LAPIN ELY-KESKUS

Ruokasenkatu 2, 96100 Rovaniemi
Kemin toimipaikka
Asemakatu 19, 94100 Kemi
puhelin 0295 037 000
ely-keskus.fi/lappi

PIRKANMAAN ELY-KESKUS

Pellavatehtaankatu 25, 33100 Tampere
puhelin 0295 036 000
ely-keskus.fi/pirkanmaa

POHJANMAAN ELY-KESKUS

Hovioikeudenpuistikko 19A, 65100 Vaasa
Kokkolan toimipaikka
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
puhelin 0295 028 500
ely-keskus.fi/pohjanmaa

POHJOIS-KARJALAN ELY-KESKUS

Kauppakatu 40 B, 80100 Joensuu
puhelin 0295 026 000
ely-keskus.fi/pohjois-karjala

POHJOIS-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Veteraaninkatu 1, 90100 Oulu
puhelin 0295 038 000
ely-keskus.fi/Pohjois-Pohjanmaa

POHJOIS-SAVON ELY-KESKUS

Kallanranta 11, 70100 Kuopio
puhelin 0295 026 500
ely-keskus.fi/pohjois-savo

SATAKUNNAN ELY-KESKUS

Valtakatu 12 B, 28100 PORI
puhelin 0295 022 000
ely-keskus.fi/satakunta

UUDENMAAN ELY-KESKUS

Maistraatinportti 2, 00240 Helsinki
puhelin 0295 021 000
ely-keskus.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS

Itsenäisyydenaukio 2, 20800 Turku
puhelin 0295 022 500
ely-keskus.fi/varsinais-suomi

Julkaisija: Suomen Yrittäjät | Mannerheimintie 76 A, PL 999, 00101 Helsinki
puhelin 09 229 221 | toimisto@yrittajat.fi | www.yrittajat.fi